

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NR 2

**Charakterystyka przypraw
stosowanych w kuchni
wegańskiej - smak umami, naturalne
sposoby słodzenia i solenia.
Zamienniki soli i cukru w diecie.**

(4 h lekcyjne)

Dorota Rygiel, Tomasz Rygiel

Przedmiot:

Procesy technologiczne / zajęcia praktyczne / pracownia gastronomiczna

Temat:

Charakterystyka przypraw stosowanych w kuchni wegańskiej - smak umami, naturalne sposoby słodzenia i solenia. Zamienniki soli i cukru w diecie.

Cel ogólne:

Poznanie naturalnych źródeł smaku umami oraz szerokiego asortymentu przypraw stosowanych w kuchni roślinnej.

Metoda:

- pogadanka
- pokaz
- obserwacja
- ćwiczenia praktyczne

Forma pracy:

- grupowa
- indywidualna

Cele operacyjne:**1. Uczeń zna:**

- definicję i źródła wegańskiego smaku umami
- czynności obejmujące obróbkę i zastosowanie szerokiego asortymentu przypraw świeżych i suszonych w produkcji potraw kuchni roślinnej
- możliwości zastosowania zamienników soli i cukru w diecie roślinnej
- technikę wykonania i sposób podania zaplanowanych potraw

2. Uczeń rozumie:

- znaczenie i rolę przypraw w gotowaniu roślinnym
- wpływ higieny na jakość produkcji potraw

3. Uczeń potrafi:

- zaproponować przyprawy wywołujące smak umami oraz zamienniki soli i cukru do różnego
- rodzaju potraw wegańskich
- zaplanować poszczególne etapy pracy
- przygotować stanowisko pracy
- czytać ze zrozumieniem instrukcję receptury gastronomicznej
- przygotować zaplanowane potrawy zgodnie z zasadami technologicznymi, zero waste i BHP
- estetycznie i prawidłowo podać potrawę do degustacji
- samodzielnie ocenić jakość potraw wykonanych przez siebie i inne osoby stosując kryteria
- oceny i formułując refleksję własną

Środki dydaktyczne:

receptury (podręcznik), surowce, wyposażenie pracowni technologicznej, ewentualnie instrukcje do zadań, teksty źródłowe „EKO-LOGIKA sztuka roślinnego gotowania”, rzutnik multimedialny

Hasło BHP:

Próbowanie potraw zgodne z zasadami higieny.

Przebieg zajęć:

I. Instruktaż wstępny:

1. Wstępne czynności organizacyjne:
  - sprawdzenie obecności
  - sprawdzenie przygotowania uczniów do zajęć (strój ochronny, wyposażenie).
2. Podanie tematu zajęć oraz zapoznanie z celem ogólnym zajęć.
3. Krótkie wprowadzenie w tematykę - pogadanka poruszająca następujące treści:
  - definicja smaku umami i jego źródła w żywieniu standardowym i bezmięsnym
  - rozpoznawanie i zastosowanie przypraw świeżych oraz suszonych w szeroko stosowanych w diecie roślinnej
  - właściwy dobór i obróbka przypraw świeżych oraz suszonych do proponowanych potraw
  - rola prozdrowotna przypraw i ziół w diecie roślinnej
  - zamienniki soli i cukru w gotowaniu roślinnym (prezentacja próbek tych produktów - umożliwienie spróbowania przez młodzież).
4. Zapoznanie z przebiegiem praktycznej części zajęć (ewentualny podział na zespoły, podanie czasu itd.).
5. Omówienie receptur potraw i sposobu ich wykonania, zwrócenie uwagi na charakterystyczne, nowe cechy danej potrawy:
  - rosół grzybowy a'la ramen
  - pieczony falafel
  - burger z tofu
  - spaghetti z surowej cukinii z „parmezanem” z migdałów
  - naleśniki dyniowe z syropem klonowym
  - smoothie na bazie banana - czekoladowe i owocowe.
6. Przypomnienie kryteriów oceniania:
  - przygotowanie do zajęć (strój i wyposażenie)
  - organizacja pracy i stanowiska roboczego
  - przestrzeganie zasad higieny i czystości na stanowisku pracy
  - właściwa obróbka surowców
  - wiedza zawodowa i umiejętności praktyczne
  - umiejętność współpracy w grupie
  - jakość wykonanej potrawy (ocena organoleptyczna) oraz sposób jej podania.
7. Ewentualne pytania uczniów.

II. Instruktaż bieżący

1. Organizacja stanowisk pracy przez uczniów.
2. Podział surowców na zaplanowane potrawy.
3. Wykonywanie przez uczniów zaplanowanych potraw w oparciu o receptury.
4. Kontrola bieżąca połączona z instruktażem i pokazem dotyczącymi przygotowania oraz podania zaplanowanych potraw. Zwrócenie uwagi na:
  - dobór sprzętu do wykonywanych zadań
  - dobór i właściwy sposób obróbki surowców
  - dokładność i staranność wykonania potraw
  - właściwą organizację i tempo pracy
  - porządek na stanowisku w czasie pracy
  - prawidłowe posługiwanie się sprzętem
  - potencjalne błędy podczas sporządzania potraw
  - prawidłowe, estetyczne i atrakcyjne zaprezentowanie wykonanych potraw (propozycje nauczyciela oraz kreatywne pomysły młodzieży na aranżację potraw i stołu).

III. Instruktaż końcowy

1. Przygotowanie potraw do degustacji, nakrycie stołu.
2. Degustacja.
3. Ocena organoleptyczna wykonanych potraw.
4. Omówienie i ocena wykonanych zadań przez uczniów.
5. Czynności porządkowe.
6. Podsumowanie zajęć:
  - omówienie przebiegu zajęć
  - wskazanie dobrych i błędnych przykładów w toku pracy
  - podsumowanie wskazujące czy cel lekcji został osiągnięty poprzez zadanie pytań kontrolnych uczniom np.:
    - ◊ Co to jest smak umami?
    - ◊ Jakie źródła smaku umami zostały zastosowane na zajęciach ?
    - ◊ Jakie przyprawy zostały dodane do konkretnych potraw i jakie jest ich znaczenie?
    - ◊ Czym możemy zastąpić sól i cukier w doprawianiu potraw?
    - ◊ Co zapamiętałeś/aś lub czego nowego nauczyłeś/aś się na dzisiejszej lekcji?
7. Indywidualna ocena uczniów przez nauczyciela.
8. Podanie tematu na następne zajęcia.

Prawa autorskie

Eko-logika. Sztuka roślinnego gotowania by Dorota i Tomasz Ryglowie w ramach TransferHUB www.transferhub.pl
CC BY-SA 4.0

Publikacja dostępna na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0.
Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych i autorów. Zezwala się
na dowolne wykorzystanie

materiałów, w tym utworów, tworzenie i rozpowszechnianie ich kopii w całości lub we fragmentach,
wprowadzanie zmian i rozpowszechnianie utworów zależnych - pod warunkiem zachowania niniejszej
licencji i wskazania autorów oraz FISE, jako w właścicieli praw do utworu. Treść licencji jest dostępna na stronie
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.pl>